

του, ἡ γλυπτική καὶ ἡ ζωγραφικὴ παρέπεμψαν εἰς τοὺς αἰῶνας τὸ δομῶμα τοῦ ἥρωος, αἱ φιλελληνικαὶ ἑταιρίαι ἠρμήνευσαν πολλάκις τὸν παγκόσμιον θαυμασμόν δι' ἀποστολῆς ἐνθυμίων καὶ πανηγυρικῶν ἐπιστολῶν, πλεῖστοι δὲ Γάλλοι, Ἄγγλοι, Γερμανοὶ, Ὀλλανδοὶ καὶ ἄλλοι ἐδωρήσαντο αὐτῷ ξίφη, πυροβόλα, ἀδάμαντας, δακτυλίους καὶ τὰ τοιαῦτα., σήμερον δὲ μόνος ἐπιζῶν ἐκ πάντων τῶν ἡρώων τοῦ μεγάλου ἀγῶνος, ἥρωος οὐχὶ προσκικηθεὶς διὰ μαγῶν κλεφτικῶν ἢ κατὰ θάλασσαν στρατηγημάτων καὶ συγκρούσεων, ἀλλ' ὡς ἡ Ἀθηνᾶ γεννηθεὶς πάνοπλος, πρεσβύτης μὲν τὴν ἡλικίαν, ἀκηχάτος ὅμως τὴν φιλοπατρίαν καὶ ἀλύμαντον φέρων ἐπὶ τοῦ προσώπου τὴν σφραγίδα τῆς ἀρχαίας τόλμης, δμοιάζει πρὸς ὑψίκομον δρῦν ἐν μέσῳ ἡρημιωμένου δάσους, ἧς τὴν θαλερὰν κορυφὴν δὲν ἔσχυσε νὰ μαράνη ὁ χρόνος.»

Τοιοῦτος ὑπάρξεις ὁ Κανάρης φαίνεται ἔτοιμος νὰ δράξῃ καὶ σήμερον τὰς δάδας τῆς Χίου καὶ τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ νὰ ἐπαναλάβῃ ὅ,τι ἔγραψεν ὁ Ἀλέξανδρος Δουμά, ἐξυμνῶν τὰ κατορθώματα τοῦ ἐνδόξου Ψαριανοῦ :

Et du sein de ces feux, allumés par la gloire,
S'élançant des cris de rage et de victoire,
Qui portaient jusqu'aux cieux le nom de Canaris.

**

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΑΝΑΡΗΝ

Ὁ; λείψανον εἰσέτι ζῶν μεμαρτυρημένον χρόνον,
Ὁ; τμήμα ἔργου εὐκλεοῦς τῶν εὐκλεῶν προγόνων,
Μὲ λήπην τὴν σμικρότητα τῆς νῦν Ἑλλάδος καθορῶν,
Ὅστω καὶ σὺ παρίσταται ἐν μέσῳ μας, Κανάρη,
Μνημεῖον μέγα γενεᾶς, ἧτις σχεδὸν ἐφθάρη,
"Πρὸς ἡρωϊκῶν κατῶν.

Νήπιον ἔτι ἤκουον, ἐκάστοτε ἀλλοτῶν,
Ἀπὸ τὰ χεῖλη τῶν τροφῶν τὸν σύγχρονόν σου βίον,
Ὁς βίον ἥρωῶς τινος ἢ ἡμιθέου παλαιοῦ,
Μ' ἔλεγον «ναύτης τῶν Ψαρῶν εἷς μόνος μὲ ἐν πλοῖον
Σωρεῖας ἀπετέφρωσε τρικρότων γιγαντείων»,
Κ' ἴσος μ' ἐφάνισσο Θεοῦ.

Ἀνέγνων νέος ἔπειτα μὲ ἐκπληξιν παιδίου
Τὴς πράξεις τοῦ γονίμου σου καὶ εὐγενεῖς σταδίου,
Ὡς ἠκολούθησα παντοῦ τὰ δῆματά σου εὐλογῶν,
Ὅποτε περιέτρεγες τοῦ Πόντου τὰς ἐκτάσεις,
Καὶ τρίκροτα μὲ λέμβον σὺ, ὁ δαίμων τῆς θαλάσσης,
"Ἐκαμνες θύματα φλογῶν.

Τὸ ὄνομά σου πανταχοῦ ἀπέστελλεν ἡ φήμη,
Ἡ οἰκουμένη ἄφρωνος ἀνέμενον, ἐτόιμη
Πάντα σου νέον θριάμβον νὰ χαρετίσῃ μὲ χαράν.
Ὁ; ἀετὸς καταπεσὼν ἐκ κορυφῶν ὑψίστων,
Ἐν μέσῳ στόλου ἐπιπτες ἐξείφνης πολυίστων,
"Ἐλέγων πλοῖον ὡς θοράν.

Ὅτε εἰς νύκτα ζοφερὰν ἐν μέσῳ τῶν κυμάτων
Ἀντήνον αἰῶνης γοεροὶ ὀλοχυροὶ θυμάτων,
Κ' ἔβλεπον λάμπην ἀστροπῆς, κ' ἤκουον κρότον κεραυνῶν,
Ἐλεγον τρίκροτον κανὸν ὅθ' αἰεὶ ὁ Κανάρης. . . .
Κ' ἡ θάλασσα κατέπινεν ὄπλα, ἱστούς, κιθάρεις,
Πασσάδων πτώματα κλεινῶν,

Πασσάδων, ὡς ἀπέστελλες, ἐμπλέους ἔτι μύρων,
Ἀπὸ τὴν κλίνην τῆς τρυφῆς, ἀπ' εὐτρυγῶν ὀνειρῶν
Εἷς ἄλλον κύρμον τρέμοντες νὰ κοιμηθῶν διὰ παντός,

Ὅθ' ἐκ τῶν περιπτώσεων θερμοῦς τῶν χαρμείων,
Τὸ κύμα περιέπτυσεν ἑρωτικῶς τὸ χρῶν,
Καὶ . . . τοὺς ἐδύθιζεν ἐντός.

Ὁ! ἄφες νὰ διηγηθῶ μὲ γλώσσαν νεανίου
Ἐν ἐνδοξον κατόρθωμα ἐνδοξοτάτου βίου,
Ἐπίτροψον ἐκ ἄγνωστον καὶ δειλιῶντα ποιητὴν
Ν' ἀνκαλέσῃ παρελθόν λαμπρὸν, ἀκτινοβόλον,
Ν' ἀναθεράμῃ εἰς τὸ πῦρ τοῦ ἐμπρησμοῦ τῶν στόλων
Τὸν γέροντα πυρπολητὴν.

Μετὰ τῆς Χίου τὴν σφαγὴν ὁ στόλος τοῦ Σουλτάνου
Περίστεφθαις ὑπὸ αἰσχροῦ κ' αἵματρου στεφάνου,
Ἐκπλέει, πῦρ καὶ σιδήρον νὰ φέρῃ ἀλλαχοῦ ποθῶν.
Τὴν νύκτα ταύτην ἑορτὴν ὁ Καραλής τοῖς δίδει,
Σφαγῶν τοσοῦτων λάφυρα ἀπολαμβάνων ἤδη
Πλησίον δούλων εὐπειθῶν.

Ἄντανακλῶνται τὰ πυρὰ τοῦ στόλου εἰς τὸν πόντον,
Καὶ μεταξὺ τῶνων σακφῶν, τὸ κύμα βαρυνόντων,
Ὅρατα ἀπαστραπτοῦσα ὑπὸ φανῶν ἡ ναυαρχίς.
Ἀπὸ τὰ ἔσματα ἄντηγεὶ εὐθύμως τῶν ὄργιων,
Μὲ τρόπαιον αἵματρου κοσμείται τὸ ἱστίον,
Ὁ; σῆμα Τουρκικῆς ἀρχῆς.

Ἡ χεῖρ των εἶναι μ' αἵματα ἀκόμη βεδωμένη,
Ἐπηρεστοὺν τὰ ὄργια τῆς Χίου αἱ παρόνιοι,
Τῶν συγγενῶν των κλιούσαι τὸν ὄλεθρον καὶ τὴν σφαγὴν,
Μὲ πόθον ἐνθυμούμεναι τὰς τέρψεις τὰς ποικίλας,
Τὰ ἔσματα καὶ τοὺς χοροὺς καὶ τὰς ἀθῶας φίλας,
Καὶ τῆς πατρίδος των τὴν γῆν.

Ἐνθ' ἄλλῃν παραδίδονται εἰς τὴν τρυφὴν κ' εἰς οἶνον,
Ὁ Πλάστης ἄνω ἀγρυπνεῖ κ' ἡ λύσσα τῶν Ἑλλήνων.
Μικρὰ προσπλέει ἄκατος μὲ βόλον κώπης ἐλαφρόν,
Καὶ ἡ αἰφνίδιος φωνὴ «ὁ ἄπιστος μᾶς καίει»
Ἐκλύει πᾶσαν τὴν ἰσχύν, κανεὶς των δὲν παλαίει
Πρὸς ὀνάταν ὀδυνηρόν.

Τὸν Καραλὴν ἐξήγειρεν ὁ θόρυβος τοῦ πότου,
Καὶ εἶδε τὴν πυρπόλησιν φουάσων τοῦ τρικρότου,
Καὶ πληγωμένους προσπαθεὶ νὰ διαφύγῃς τὴν ἀκτὴν,
Ἄλλὰ τὸν ἀποθεὶ ἡ γῆ, ἣν ἔβαψε μὲ αἷμα,
Καὶ ἐλέπει μόνον κύματα τὸ ἔσχατον τοῦ βλέμμα,
Καὶ οὐρανὸν ἐκδικητὴν.

Δισγίλιοι ἐπνίγησαν! Ἐξεδικίθης, Χίος!
Μὲ Τούρκων αἶμα χύεται τὸ χῶμά σου ὁμοίως,
Καὶ παραφέρ' ἡ θάλασσα θύματα ἅμα καὶ φονεῖς.
Καὶ αὕτη ἡ ἐκδικήσις τῶν ἀδελφῶν Ἑλλήνων
Πραῶναι τὸν σπαρκατικὸν τὸν ἐπικρότων ὄρητον,
Παρηγορεῖ τοὺς συγγενεῖς.

Σὺ δ' ἀφελῶς κατέπλευσας εἰς τὴν μικρὰν σου νῆσον,
Σημαίαν ἐπὶ τοῦ ἱστού θριάμβου ἀνεύρισσον.
Οἱ κάτοικοι προσέδραμον νὰ σὲ δεχθῶσι νικητὴν.
Κρεῖττον' αὐτὸν ἐκῆρυτον οἱ γέροντες σὲ νέον,
Κ' εἰς τοὺς υἱοὺς ἐδείκνυον αἱ χεῖρες τῶν γονέων
Τὴν μοῖραν σου τὴν φθονητὴν.

Ἄλλ' ὄχι! τοὺς θριάμβους σου δὲν περιγράψω ὅλους,
Ὅδ' ἀριθμῶ τοὺς ὑπὸ σοῦ πυρποληθέντας στόλους.
Πάντα σου πλοῦν ἐπληρώσας μὲ τρίκροτόν του ὁ ἐχθρός.
Ἡ χεῖρ σου ἐγνωρίζετο εἰς τῆς ἐπιτυχίας,
Καὶ εἰς τοὺς Τούρκους πάντοτε ἐν μέσῳ ἀπαισίας
Φλογὸς ἐφάνης φοβερός.

Καὶ τώρα. . . τώρα ἴστασαι μακρὰν παθῶν, κομμάτων,
Τὸν ὀησαυρόν τῆς δόξης σου ἀμύλωντο φυλάττων,
Διότι ἡ καρδιά σου ζυγὸν ἐπύχρυσον μισεῖ,
Καὶ μόνον ὅταν ἡ πατρίς κλονεῖται ὑπὸ δίνης,
Γέρον μὲ πνεύμα θαλερὸν, τὴν χεῖρά σου ἐκτείνει
Καὶ τὴν στηρίζεις μόνος σὺ.

Λαμβάνεις τὸ πηδάλιον τοῦ κράτους εἰς τὰς χεῖρας,
Καὶ ἅμα τὴν πατρίδα σου ἐκ τῶν σκοπέλων αὔρας,
Εἰς βίον ἐπανεύρχειαι, Κανάρη, ἰδιωτικόν,
Ὁ; οἱ δικτατορεῖς ποτε ἐκείνοι τῶν Ἰωρμιάων,

Καὶ ζῆς μὲ τὴν ἀνάμνησιν τῶν ἔργων τῶν ἀρχαίων,
Καὶ τῶν ἐνδόξων σου νικῶν.

Πένεσαι, λέγουν, σήμερον· τί θέλεις τὸ χρυσίον,
Καὶ τὰς πολυτελεῖς στολὰς, καὶ ναυαρχίας πλοίων,
Σὺ, ὅστις παίζων ἔκαιεσ οὐρανομήκεις ναὺς ποτέ;
Ἡ Ἄρι ἀδὴν εὐτελής δὲν σὲ χωρεῖ κορβέτα,
Ὡ! μὴ εἰσέλθῃς εἰς κλωδὸν τόσον μικρὸν, καὶ πέτα
Ἐπάνωθεν μας ἀετέ.

Μεῖνε μαζῆ μας ἤσυχος· ὁ ἄρτος ἂν σὲ λείψῃ,
Πρότεινε δίσκον, κ' εἰς αὐτὸν τὸν δίσκον σου θὰ βῆ
Τὴν σπάθην τοῦ ὀ γρηαῖος ἀγωνιστῆς μας μὲ χαρᾶν,
Ἡ χήρα τὸν δακτύλιον τοῦ ἥρωος ἀνδρός της,
Ἡ νεανίς τοὺς κόσμους της, τὸν ὀβολὸν τοῦ ὅστις
Ἔχει καρδίαν ζωηράν.

Δὲν ἀντηγεῖ ἡ δόξα σου ὅπως τὸ αἶγρος ἄλλων,
Καὶ δὲν κλονοῦν τὸν οἶκόν σου οἱ δίφροι τῶν μεγάλων,
Ἄλλ' εἰς τὸ σέβας τέρπεται ὁ ὄντως ἔξοχός σου νοῦς
Παντός, ὅστις ἀνέγνωσε τὴν ἱστορίαν πάλλων,
Παντός ἐντέλεμος ἔραστοῦ τῶν ἔργων τῶν ἐξάλλων,
Παντός ἀνθρώπου εὐγενούς.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΒΙΖΑΝΤΙΟΣ.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* Ἡ ὑπόληψις εἶνε ἵππος ὃν πάντες θέλουν
νὰ ἱππεύσουν, ἀλλ' ὃν οὐδεὶς θέλει νὰ θρέψῃ.
* Τὴν ἡμέραν καθ' ἣν διπλωμάτης εἶπε τὴν
ἀλήθειαν, ἔσεται οὗτος ὁ πρῶτος διπλωμάτης
τοῦ κόσμου, διότι οὐδεὶς θέλει πιστεύσει αὐτῷ,
διὸ καὶ εὐκόλως θέλει τύχει τοῦ ὀσκοποῦ του. (Να-
πολέων Α΄.)

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Πρόληψις τῆς ναυτιίας.

Ἡ ναυτιία, κατὰ τὴν ὁμολογίαν πάντων τῶν
ἐξ αὐτῆς πασχόντων, εἶναι ἡ τρομερωτάτη τῶν
σωματικῶν βασάνων, πρόσθετος μάλιστα καὶ τῶν
ἠθικῶν, διότι τοιαύτη εἶναι ἡ διατάραξις τοῦ
ὀργανισμοῦ, ὥστε οἱ πλεῖστοι τῶν ναυτιώντων
σχεδὸν ἀπολλῶσι τὴν συνάισθησιν ἑαυτῶν, καὶ
ἐπικαλοῦνται μετ' ἀγωνίας τὸν θάνατον ὡς τέρ-
μα τῶν ὀδυῶν τῶν.

Διὰ τοῦτο ἀνέκαθεν κατεβλήθη φροντίς πρὸς
πρόληψιν τῶν τοιούτων ἀποτελεσμάτων τοῦ
σάλου καὶ τῆς ἀναλικίνσεως τῶν πλοίων, ἐπε-
νοήθησαν δὲ πρὸς τοῦτο ζῶναι ἴδιαι, τονικὰ πο-
τά, προληπτικὰ ἐχυλίσματα, ἅπαντα ὅμως ἀ-
πεδείχθησαν ἀλυσιτελῆ πρὸς ἐξουδετέρωσιν τοῦ
εἴδους ἐκείνου τῆς αἰωρήσεως, εἰς ἣν κατ' ἀνα-
πόδραστον ἀνάγκη υποβάλλονται οἱ ἐπιβάται ἐκ
τῆς διπλῆς κινήσεως τοῦ πλοίου ἐν τετραγαμῆ-
νι θαλάσῃ, καὶ ἥτις ἐπιφέρει μείζονα ἢ ἐλάσ-
σωνα κακοδιαθεσίαν, ἀναλόγως τῆς διαθέσεως ἢ
τῆς ἰδιοσυγγρασίας τοῦ πάσχοντος. Πρὸς ἐπί-
τευξιν εὐχαρίστον ἀποτελέσματος, ἔδει κυρίως
ν' ἀρθῇ αὐτὴ ἡ αἰτία τοῦ κακοῦ, ὁ σάλος δηλο-
νότι τοῦ πλοίου.

Οἴκοθεν ἐννοεῖται ὅτι εἰς οὐδένα ἡδύνατο νὰ
ἐπέλθῃ ἡ ἰδέα ναυπηγήσεως πλοίων ἀκλονήτων

εἰς τὴν προσβολὴν τῶν κυμάτων·¹ παράδειγμα
ὅμως εὐσταθείας καὶ ἀκνησίας ἐν τοῖς πλοίοις
παρεῖχον πρὸς μίμησιν αἱ λυχναίαι, αἱ πυξίδες
καὶ τᾶλλα ἀστρονομικὰ ἐργαλεῖα, ἅτινα ἔνεκα
τοῦ τρόπου τῆς αἰωρήσεως τῶν ἐτήρων ἰσορρο-
πίαν, ἂν μὴ πλήρη, σχετικὴν ὅμως. Ἐκ τούτου
ὀδηγηθεῖς ὁ κ. Βέσσεμερ, ἀνὴρ γνωστὸς εἰς τὸν
βιομηχανικὸν κόσμον ἐκ πολλῶν πρακτικωτά-
των ἐφευρέσεων, ἐσκέφθη νὰ ἐφαρμοσῇ τὴν αὐτὴν
ἀρχὴν τῆς αἰωρήσεως καὶ εἰς αἶθουσαν μεγάλων
διαστάσεων.

Ἐναυπήγησε λοιπὸν πλοῖον μεγίστης χωρη-
τικότητος, ἐκ τῶν τῆς πρώτης τάξεως, μὲ δύο
ζεύγη τροχῶν. Ἡ αἶθουσα αὐτοῦ, ἔχουσα μῆκος
μὲν 20 μέτρων, πλάτος 11 καὶ ὕψος 6, ἐξήρ-
τηται ἐκ τοῦ κέντρου αὐτῆς διὰ θριγκοῦ ἐπὶ
στρόφιγκος στηριζομένου· οὗτω δὲ ἔχει ἴδιον
κέντρον βαρύτητος καὶ μένει ἀσάλευτος, καθ'
οἰκνδήποτε διεύθυνσιν καὶ ἂν κυλινδῆται τὸ
πλοῖον. Ἄνωθεν τῆς αἰθούσης εὐρίσκειται ἐπί-
στεγον ἐξωτερικὸν τὴν αὐτὴν ἰσορροπίαν τηροῦν.

Οὕτω δὲ οἱ ἐπιβάται μηδὲλως προσβαλλόμε-
νοι ἐκ τοῦ σάλου, οὗ ἀποτέλεσμα εἶναι ἡ ναυ-
τιία, εἰσὶν ἀπηλλαγμένοι τοῦ φοβεροῦ τούτου
κακοῦ.

Τοῦτο τοῦλάχιστον δεικνύουσιν ἢ τε θεωρία
καὶ τὰ προκαταρκτικὰ πειράματα τοῦ συστή-
ματος Βέσσεμερ ἐν τῷ πορθμῷ τοῦ Καλαί· μένει
ἤδη νὰ μάθωμεν ἐὰν ἡ πλήρης ἐφαρμογὴ αὐτοῦ
θ' ἀποδείξῃ λελυμένον πλεόν τὸ πρὸ τοσοῦτου
χρόνου ὑριστάμενον σπουδαιότατον πρόβλημα
τῆς ἐντελοῦς προλήψεως τῆς ναυτιίας.

Τιμὴ εἰς ἣν ἠγοράσθησαν αἱ γαῖαι, ἐφ' ὧν κεῖται
ἡ Νέα Ἰόρκη.

Αἱ ἀπέραντοι γαῖαι, ἐφ' ὧν κεῖται σήμερον ἡ
Νέα Ἰόρκη, μία τῶν πολυανθρωποτάτων (4,
072,390 κατ.) καὶ πλουσιωτάτων πόλεων τῆς
γῆς, ἐπωλήθησαν ἐν ἔτει 1,609 ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν
εἰς τοὺς ὀλλανδοὺς ἀποίκους ἀντὶ 40 ὑποκα-
μίσων, 30 ζευγῶν περιποδίων, 10 ὀπλων, 30
σφαιρῶν, 30 λιτρῶν πυρίτιδος, 30 τόξων, 30
λεβήτων καὶ ἐνός χαλκοῦ μαγειρικοῦ σκεύους.

Περὶ ἐργῶν ἐκθέσεις.

Ἐν Λυὸν ἤρχισεν ἀπὸ τινος ἐκθέσεως ἀντικει-
μένων τέχνης καὶ οἰκιακῆς οἰκονομίας, προ-
σεχωῖς δ' ἄρχεται ἐν Neuchatel (τῆς Ἑλβετίας)
ἐκθέσεις προϊόντων τῆς γαλακτοκομίας, ἥτοι γα-
λάκτων (φυσικῶν καὶ συμπεπυκνωμένων), βου-
τύρων, τυριῶν κλπ.

Εἰς ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ.

1. Σημειωτέον ἐν τούτοις ὅτι ἔνεκα τοῦ ὀγκου αὐτῶν
πλοῖα τινα κολοσιαίων διαστάσεων, ὡς ἐπὶ παραδείγματι
ὁ Μέγας Ἄνατολιχὸς (Great-Eastern), καταμαρ-
ζουσιν οὕτως εἶπειν τὰ κύματα, ὁ δὲ σάλος σχεδὸν δὲν εἶ-
ναι ἐπαισθητὸς ἐν αὐτοῖς· ἀλλὰ τοιαῦτα πλοῖα ποιοῦσιν ἐ-
ξαιρέσειν, καὶ δὲν συνκρημίζονται μετὰ τῶν πληρούντων
τὰς συνήθεις ἀνάγκας.